

ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับประถม
ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Factors Affecting the Teaching and Learning of Thai History at The
Primary Level in Northeastern Region

อุตมาภรณ์ ยุกตานนท์,¹ ปันธิพาน์ ธาราภิบาล² และ สุภาพร ชาวสวน³

Uttamaporn Yuktananda,¹ Phunthipra Tharaphibarn² and Supaporn Shaosoun³

หรือคิดส์ ไทยเฮิร์บ¹, มหาวิทยาลัยเวสเทิร์น², วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออกเฉียงเหนือ³

Three Orchids Thai Herb¹, Western University², Eastern Technological Collage³

Email: 1utta.yuk@outlook.co.th

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาความเป็นมาของสภาพปัญหาของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับประถมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2) เพื่อศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับประถมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และ 3) เพื่อเสนอแนะแนวทางปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับประถมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ประชากรที่เป็นกลุ่มตัวอย่างในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่แบบสอบถาม

ผลการวิจัยพบว่า น้ำหนักเฉลี่ยด้านสังคมทั้ง 3 ด้าน เท่ากับ 3.19 ค่า S.D. เท่ากับ 0.95 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านครอบครัวและด้านการสนับสนุนเป็นด้านที่มีน้ำหนักเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรกแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่เดียวกันด้านวัฒนธรรมมีน้ำหนักเฉลี่ยต่ำที่สุดซึ่งแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง

น้ำหนักเฉลี่ยด้านการเรียนรู้ ทั้ง 3 ด้าน เท่ากับ 3.14 ค่า S.D. เท่ากับ 0.89 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านความตั้งใจและด้านทักษะเป็นด้านที่มีน้ำหนักเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรกแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่เดียวกันด้านความเข้าใจมีน้ำหนักเฉลี่ยต่ำที่สุดซึ่งแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก

ระดับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถมมีน้ำหนักเฉลี่ยทั้ง 5 ด้าน เท่ากับ 3.20 ค่า S.D. เท่ากับ 0.93 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านผู้สอนมีน้ำหนักเฉลี่ยสูงสุดแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือด้านการพัฒนาแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ด้านการปรับตัวแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก และด้านประสิทธิภาพแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนด้านการแสดงออกมีน้ำหนักเฉลี่ยต่ำที่สุดซึ่งแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ปัจจัยที่มีผลต่อ; การเรียนการสอน; ประวัติศาสตร์ไทย; ระดับประถม; ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

Abstract

The objectives of this research are 1) To study cause of the problem of factors affecting the teaching of Thai history at the primary level in the Northeast 2) To empower and support factors affecting the teaching and learning of Thai history at the primary level in the Northeast and 3) To suggest factors affecting the teaching of Thai history at the primary level in the Northeast. This research is quantitative research. The sample groups used in this research are: The sample population in the northeastern region was 400 people. The research tools used were questionnaires.

The research found that The average weight for all 3 social aspects was equal to 3.19. The S.D. value was equal to 0.95, which can be interpreted as being at a high level. While family and support were the areas with the highest average weight, the top two were at a high level. At the same time, the culture aspect had the lowest average weight, which resulted in is at a moderate level.

The average weight of learning in all 3 areas was 3.14. The S.D. value was 0.89, which can be interpreted as being at a high level. While intention and skills were the areas with the highest average weight, the two ranked results were at a high level. At the same time, the understanding aspect had the lowest average weight, which resulted in a high level.

The level of history teaching at the elementary level has an average weight for all 5 areas equal to 3.20. The S.D. value is equal to 0.93, which can be interpreted as being at a high level. While the teacher side had the highest average weight, the results were found to be at a high level. Next is the development aspect, which is said to be at a high level. In terms of adjusting variables, the results were found to be at a high level and in terms of efficiency, the results were found to be at a high level, respectively. The expression aspect had the lowest average weight, which resulted in a high level.

Keywords: Factors affecting; Teaching and learning; Thai history; Primary level; Northeastern region

บทนำ

ประเด็นปัญหาในปัจจุบันคนไทยรวมทั้งคนไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือยังเข้าใจประวัติศาสตร์ของชาติน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับความเข้าใจบริบทของประวัติศาสตร์ของชาติไทยซึ่งเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับประถมนั้นสำคัญมาก ถ้าไม่ส่งเสริมหรือสนับสนุนให้คนไทยเรียนรู้ตั้งแต่ระดับประถมก็อาจจะไม่รู้เลยว่าประวัติศาสตร์ชาตินั้นเป็นมาอย่างไร เป็นต้น

จากปัญหาของการเรียนรู้ประวัติศาสตร์ในสังคมไทย ประชาชนบางส่วนเกิดความเข้าใจผิดในประวัติศาสตร์ไทยที่ไม่ถูกต้องในระดับหนึ่ง การรับข้อมูลที่ขาดการไตร่ตรองที่ตื้นจนเกิดความเข้าใจผิดจากการสื่อสารและถูกบิดเบือนไป เพราะฉะนั้นต้องเกิดการเรียนการสอนที่ถูกต้องโดยเริ่มจากเด็กระดับชั้น

ประณตที่เป็นวัยที่เริ่มมีความคิดในการเรียนรู้เพื่อที่จะเติบโต สังคมไทยในปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วเป็นผลมาจากการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจและสังคมทำให้ค่านิยมขนบธรรมเนียมประเพณีเปลี่ยนแปลงไป สถาบันทางสังคมอันดับแรกที่มีมนุษย์แต่ละคนจะมีประสบการณ์ตรงตั้งแต่เริ่มต้นของชีวิตที่ต่างมีความแตกต่างกันมีวิถีการดำเนินชีวิตแตกต่างกันหลากหลายโดยเฉพาะในยุคโลกาภิวัตน์มีการเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็ว มนุษย์ต้องอยู่ร่วมกันเป็นสังคมต่อเนื่องมาตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การเปลี่ยนแปลงที่รวดเร็วก่อให้เกิดการตัดสินใจและบทบาทหน้าที่ที่ดีสู่สังคมขนาดใหญ่ในระดับประเทศได้ (ธวัชชัยพัฒน์ ยุกตานนท์, 2565)

มนุษย์ถือว่าเป็นสัตว์สังคม จึงเป็นธรรมชาติที่มนุษย์จะต้องมีการติดต่อสื่อสารระหว่างกัน มีการทำงานและแบ่งหน้าที่กันรับผิดชอบตามบทบาทของแต่ละคน แต่ในขณะเดียวกันก็ได้ก่อให้เกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอย่างมากมาย ปัญหาทางสังคมและการเปลี่ยนแปลงทางวัฒนธรรมรวมถึงสิ่งแวดล้อมที่เสื่อมโทรมส่งผลต่อความเป็นอยู่ของมนุษย์ทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ ปัญหาเหล่านี้ลุกลามไปสู่ปัญหาทางเศรษฐกิจ สังคม การเมือง แม้กระทั่งศาสนา จนเกิดขบวนการที่นำปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ไปสู่การแบ่งแยกทางสังคม จากการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและวัฒนธรรม (ธวัชชัยพัฒน์ ยุกตานนท์, 2562)

ปัจจุบัน ได้มีการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารอย่างต่อเนื่อง ผู้คนในสังคมทั้งเด็กและผู้ใหญ่สามารถที่จะเข้าถึงเทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ได้อย่างสะดวกมากขึ้น แต่เนื่องด้วยปัจจุบันทั่วโลกกำลังเผชิญกับสถานการณ์การแพร่กระจายเชื้อ COVID-19 จึงทำให้การเว้นระยะห่างทางสังคมถูกนำมาเป็นข้อกำหนด ที่ส่งผลต่อการทำกิจกรรมของผู้คนในหลายประเภท (ธวัชชัยพัฒน์ ยุกตานนท์, 2565)

สรุปการสนับสนุนส่งเสริมให้นักเรียน นักวิชาการ ครู อาจารย์ ตลอดจนประชาชนคนทั่วไป เรียนประวัติศาสตร์ของชาติไทย ความเป็นมาก่อนจะมาประเทศไทยนั้นสำคัญยิ่ง เพราะจะทำให้เด็กรุ่นหลังได้รู้จักถึงบริบทของประวัติศาสตร์ไทย และนำไปสู่การรักชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ โดยเฉพาะสื่อสารทางออนไลน์ ในยุคของโลกาภิวัตน์การเรียนรู้สามารถทำได้โดยง่ายจากการใช้สื่อออนไลน์หรือเทคโนโลยีต่าง ๆ ยิ่งในปัจจุบันเด็กชั้นระดับประถมส่วนใหญ่สามารถใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ได้จากการเรียนรู้ด้วยตนเองต่างจากสมัยก่อนที่กว่าจะได้ใช้นั้นจะต้องถูกยินยอมจากผู้ใหญ่ก่อน เพราะฉะนั้นการหาความรู้เพิ่มเติมของเด็กจึงสามารถทำได้ง่าย แต่จะขาดการไตร่ตรองในข้อมูลที่ถูกต้องเพราะเด็กยังไม่มีความคิดที่จะรับรู้ว่าจะอะไรถูกหรือผิดในข้อมูลที่ได้รับ ประวัติศาสตร์ก็เช่นกันในปัจจุบันเกิดความเข้าใจผิดในข้อเท็จจริงในประวัติศาสตร์ที่เกิดขึ้นจากการรับสารที่ผิด ๆ จึงต้องมีการเรียนการสอนตั้งแต่ระดับชั้นประถมศึกษาให้เกิดความคิดที่ถูกต้อง

ปัจจุบันนักเรียนในระดับชั้นประถมศึกษายังขาดทักษะชีวิตในการจัดการกับปัญหาต่าง ๆ อยู่มาก ไม่ว่าจะเป็นความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถมารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิตและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งส่งผลต่อการพัฒนานักเรียนให้เป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 8 ประการ คือ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์ สุจริต มีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทยและมีจิตสาธารณะ ดังนั้น การเสริมสร้างทักษะชีวิตจึงมีความจำเป็นสำหรับเด็ก โดยโรงเรียนซึ่งเปรียบเสมือนบ้านหลังที่สองของนักเรียนจะต้องเป็น

หน่วยงานที่เสริมสร้างและพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียน เพื่อให้นักเรียนซึ่งเป็นพลเมืองของประเทศได้พัฒนาทักษะชีวิตให้เป็นผู้ที่มีทักษะชีวิตที่ดี ส่งผลให้เป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในอนาคต (ฉันทถักานต์ ศรีเฉลียว และคณะ, 2560)

“วิชาประวัติศาสตร์ คือ การศึกษาเรื่องราวสำคัญที่เชื่อว่าได้เกิดขึ้นจริงเกี่ยวกับประสบการณ์ด้านต่าง ๆ ของมนุษย์ในสังคมใดสังคมหนึ่งบนพื้นฐานของการวิพากษ์วิเคราะห์หลักฐานเอกสารชั้นต้นและหลักฐานร่วมสมัยอื่น ๆ เพื่อเข้าใจปัญหาสังคมปัจจุบัน” จากนิยามดังกล่าวสะท้อนให้เห็นว่า การศึกษาประวัติศาสตร์ต้องอาศัยความสามารถในการวิเคราะห์ประเมินและตีความหลักฐานทางประวัติศาสตร์ขึ้นต่าง ๆ เพื่อสรุปและทำความเข้าใจเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ ซึ่งในการสรุปและทำความเข้าใจเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์นั้นอาจมีอคติเกิดขึ้นทำให้ได้ข้อสรุปที่ได้ไม่ตรงกับความจริงของเหตุการณ์ ดังที่จิออมบาติस्ता วิโก (Giambattista Vico) นักประวัติศาสตร์ชาวอิตาลีในคริสต์ศตวรรษที่ 18 ได้วิพากษ์เกี่ยวกับอคติของนักประวัติศาสตร์ที่ปรากฏในงานประวัติศาสตร์นิพนธ์ว่า ความหลงใหลในอดีตทำให้นักประวัติศาสตร์ให้ข้อมูลที่เกินจริงความนิยมในชาติของตนทำให้เกิดการบิดเบือนข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ และการใช้มาตรฐานทางวิชาการในยุคปัจจุบันของตนไปตัดสินความนึกคิดของผู้คนในอดีต อาจทำให้เกิดข้อผิดพลาดได้เพราะสังคมในแต่ละยุคสมัยมีพัฒนาการที่ต่างกัน ดังนั้นการทำความเข้าใจบริบททางประวัติศาสตร์ซึ่งประกอบด้วย ความรู้ แนวคิด ทศนคติ ความเชื่อของผู้คนในอดีต รวมไปถึงบริบททางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม ทั้งในประเทศ ภูมิภาค และโลกที่มีผลต่อเหตุการณ์ที่ศึกษาจะทำให้ได้ข้อมูลที่ใกล้เคียงกับความจริงมากที่สุด อีกทั้งข้อมูลดังกล่าวยังอาจทำให้เกิดการสร้างความหมายหรือตีความใหม่ได้ สิ่งนี้จึงถือเป็นความท้าทายในการศึกษาประวัติศาสตร์ ซึ่งในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์โดยทั่วไปมีอยู่ 3 รูปแบบ คือ การเสริมสร้างความทรงจำส่วนรวม (enhancing collective memory) การสอนระเบียบวิธี (disciplinary) และการสอนด้วยแนวคิดหลังสมัยใหม่ (postmodern) (ศุภณัฐ พานา, 2563)

การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ต้องจัดให้สอดคล้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 ที่ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษาไว้ในหมวด 4 มาตรา 22 ไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนสำคัญที่สุด และในกระบวนการเรียนรู้จึงต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้สามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง มีส่วนร่วมในการเรียนการสอน ซึ่งความสำคัญที่คาดหวังของการจัดการศึกษาตามลักษณะดังกล่าวในเรื่องการจัดการเรียนการสอนจึงเป็นบทบาทหน้าที่หลักของครูที่มีความจำเป็นและสำคัญในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม กระบวนการกิจกรรมในการจัดการเรียนการสอน นอกจากนี้เมื่อพิจารณาจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2553 และกรอบมาตรฐานตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานนั้น เมื่อพิจารณาจากตัวชี้วัด สาระและมาตรฐานการเรียนรู้แกนกลางในกลุ่มสาระสังคมศึกษา พบว่า มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับประวัติศาสตร์ที่กำหนดให้เป็นสาระที่ 4 ประวัติศาสตร์ โดยสรุปมุ่งหวังให้ผู้เรียนศึกษาเนื้อหาสาระจนเกิดความรู้ความเข้าใจเหตุการณ์เรื่องราวประวัติศาสตร์ตามลำดับเวลา โดยเฉพาะการนำวิธีการศึกษาที่เน้นการสืบค้นประเมินความน่าเชื่อถือของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในลักษณะต่าง ๆ มาวิเคราะห์เรื่องราวเหตุการณ์

สำคัญทางประวัติศาสตร์ได้อย่างมีเหตุผลตามวิธีการทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนสร้างองค์ความรู้ใหม่ทางประวัติศาสตร์ได้อย่างเป็นระบบ รายวิชาประวัติศาสตร์ จึงเป็นการศึกษาเพื่ออธิบายเหตุการณ์สำคัญของสังคมมนุษย์ในอดีตตามมิติเวลาจากร่องรอยหลักฐานทางประวัติศาสตร์และวิธีการทางประวัติศาสตร์ สืบค้นอย่างเป็นระบบ โดยมีนัยการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์เป็นสิ่งสำคัญที่มนุษย์ชาติ ต้องให้ความสำคัญกับการจัดการเรียนรู้ประวัติศาสตร์และประเทศไทยนั้น ก็ให้ความสำคัญเช่นกัน การเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์จะมีประสิทธิภาพ หากมีการพัฒนาหรือการเพิ่มการจัดกิจกรรมรูปแบบการสอนแบบใหม่ ๆ เพื่อให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการคิด การตั้งคำถาม การได้มาของเนื้อหาข้อมูลทางประวัติศาสตร์ และมีกระบวนการสืบค้น เพื่อเสริมสร้างและอธิบายถึงกระบวนการที่มาของการสร้างเนื้อหาเรื่องราวประวัติศาสตร์ด้วยตนเอง (ชัยรัตน์ ต้นสกุล และคณะ, 2563)

การเรียนประวัติศาสตร์ มนุษย์สนใจอยากรู้ถึงความเป็นมาในอดีตของตน เป็นอุปนิสัยที่จำเป็นอย่างยิ่งต่อสิ่งแวดล้อมของตนเอง อาจกล่าวได้ว่าที่คนทั่วไปมักชอบพูดว่าเป็น “ธรรมชาติของมนุษย์” เนื่องจากว่ามนุษย์รู้จักสร้างเวลาขึ้น เมื่อมนุษย์มีเวลาความเข้าใจว่าต้องมียุคอดีต ปัจจุบัน อนาคตก็เกิดขึ้น และมนุษย์ก็เคย ชินกับวิถีคิดที่มีพื้นฐานอยู่บนเวลาอันแบ่งออกเป็น อดีต ปัจจุบัน และอนาคต การเรียนประวัติศาสตร์จึงน่าสนใจสำหรับการเรียนที่ว่าเป็นการค้นหาความจริงจากหลักฐานให้มากที่สุด ซึ่งบางครั้งเราอาจพบข้อค้นพบใหม่ ๆ จากหลักฐานที่มีอยู่แล้วก็ได้ วิชาประวัติศาสตร์จะมีความหมายเมื่อวิชานี้ได้ทำให้ผู้เรียนสามารถคิดวิเคราะห์ได้รู้จักการใช้เหตุผลบนหลักฐานข้อมูลแห่งความเป็นจริงสามารถแยกแยะว่าอะไรคือความจริงอะไรคือ ข้อเท็จจริงอะไรคือความคิดเห็น และรู้ว่าเรื่องราวในประวัติศาสตร์เปลี่ยนแปลงได้ ขึ้นอยู่กับข้อมูลใน หลักฐานที่ค้นพบซึ่งอาจทำให้คำอธิบายแตกต่างไปจากเดิมได้ หัวใจของประวัติศาสตร์ไม่ใช่การจดจำเนื้อหาว่ามีอะไรเกิดขึ้นบ้างแต่ต้องคิดต่อไปว่าทำไมจึงเกิดเหตุการณ์แบบนี้มีเรื่องหลังความคิดอะไรหัวใจสำคัญของการเรียนประวัติศาสตร์จึงไม่ใช่การงมอยู่กับเนื้อหา ปัญหาการเรียนการสอนในกลุ่มสาระสังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม โดยเฉพาะสาระ ประวัติศาสตร์ ซึ่งการสอนยังเน้นบรรยายมากเกินไป และยังไม่สามารถให้นักเรียนคิดตามในเรื่องที่ศึกษาได้เหล่านี้เรียกว่าการเรียนแบบท่องจำ ซึ่งนักเรียนไม่มีส่วนได้คิดตามมากนัก หรือมีเหตุผลที่จะโต้แย้งข้อมูลเดิมได้ นักเรียนไม่สามารถออกความคิดเห็น ในความเป็นจริงนั้นในการเรียนการสอนก็ยังไม่สามารถปรับเปลี่ยนกิจกรรมการเรียนแบบเดิมได้ ซึ่งบางเรื่องเป็นเรื่องที่เข้าใจได้ยาก หาก ผู้สอนอธิบายให้ผู้เรียนท่องจำเพียงอย่างเดียว ผู้เรียนอาจไม่สามารถทำความเข้าใจในเนื้อหาเหล่านี้ได้ ส่งผลให้เกิดความเบื่อหน่ายและไม่สนใจเรียน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐานเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมสำหรับวิชาสังคมศึกษาเป็นอย่างยิ่ง (ปิยะราช วรสวัสดิ์, 2562)

สรุปผู้วิจัยเห็นถึงความสำคัญของวิชาประวัติศาสตร์ในระดับชั้นประถมศึกษา ซึ่งระดับชั้นประถมศึกษาเป็นช่วงที่เด็กกำลังเกิดการเรียนรู้ และสามารถพัฒนาไปได้อย่างรวดเร็วผ่านการคิด การปฏิบัติ และวิชาประวัติศาสตร์เป็นวิชาที่มีความสำคัญในการรับรู้ถึงประวัติความมาของประเทศ ซึ่งจะนำไปสู่การรักชาติ รักแผ่นดินเกิดของตน สิ่งสำคัญจะทำให้คนรุ่นใหม่สำนึกในบูรพคุณที่ท้าวพันผ่าอุปสรรคมากกว่าจะมาป็นชาติไทยซึ่ง เกิดเหตุการณ์สำคัญต่าง ๆ อย่งไรบ้าง แต่ก็มีปัจจัยหลายอย่างที่ทำให้

ให้การเรียนรู้ของเด็กในระดับชั้นประถมไม่สามารถพัฒนาต่อยอดไปได้ไกล ด้วยความไม่เข้าใจ หรือสับสน ในเนื้อหา และในภาคตะวันออกเฉียงเหนือหลายพื้นที่ขาดการเข้าถึงของการศึกษาสิ่งที่คงเหลือไว้ให้ดูที่เป็นประวัติศาสตร์จริง เพราะการทัศนศึกษาไปดูประวัติศาสตร์ของชาติไทยนั้นต้องใช้งบกับการเดินทางเป็นต้น ทำให้ขาดความรู้ความสามารถโดยเฉพาะในเรื่องประวัติศาสตร์ ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความตั้งใจจำ ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถมของไทยในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เพื่อที่จะนำผลลัพธ์มาปรับปรุง และพัฒนาให้การศึกษาระดับชั้นประถมมี ประสิทธิภาพยิ่งขึ้นต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความเป็นมาของสภาพปัญหาของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับประถมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
2. เพื่อศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับประถมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
3. เพื่อเสนอแนะแนวทางปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับประถมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลจากเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาวิเคราะห์สังเคราะห์สรุปให้เห็นถึงปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับประถมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 21,826,920 (DOH กรมอนามัย, 2565) กลุ่มตัวอย่างในการทำแบบสอบถามในครั้งนี้ที่ได้มาโดยการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Random Sampling) เป็นการสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่มีจำนวนมาก มีความแตกต่างกันระหว่างหน่วยสุ่มที่สามารถจำแนกออกเป็นชั้นภูมิ (Stratum) เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความครบถ้วนครอบคลุม และคำนวณหาจำนวนตัวอย่างโดยใช้สูตรทาโร ยามาเน่ (Yamane, 1973) ได้กลุ่มตัวอย่างที่สุ่มจากประชากรในจังหวัดชลบุรี จำนวน 400 คน (กัลยา วาณิชย์บัญชา, 2560)

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือในการศึกษาวิจัย คือ แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่สร้างขึ้นโดยการศึกษาเอกสาร ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ซึ่งได้ครอบคลุมเนื้อหาและวัตถุประสงค์ในการศึกษาตามกรอบแนวคิดของตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ส่วนประกอบของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีลักษณะเป็นคำถามเลือกตอบ 1 ข้อ จากตัวเลือกหลายข้อ ประกอบด้วย 1) เพศ 2) อายุ 3) ระดับการศึกษา และ 4) อาชีพ

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านสังคม ประกอบด้วย 1) การสนับสนุน 2) วัฒนธรรม และ 3) ครอบครัว

ตอนที่ 3 ความคิดเห็นเกี่ยวกับด้านการเรียนรู้ ประกอบด้วย 1) ความเข้าใจ 2) ความตั้งใจ และ 3) ทักษะ

ตอนที่ 4 ความคิดเห็นเกี่ยวกับระดับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถม ประกอบด้วย 1) การพัฒนา 2) ผู้สอน 3) ประสิทธิภาพ 4) การปรับตัว และ 5) การแสดงออก

ตอนที่ 5 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ เพิ่มเติม

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม นำแบบสอบถามที่ผ่านการพัฒนาและปรับปรุงจนมีคุณภาพในระดับที่ยอมรับได้ไปดำเนินการเก็บข้อมูล ขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามและเก็บรวบรวมข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง แจกจ่ายและเก็บแบบสอบถามทางออนไลน์และออนไลน์จากประชากรกลุ่มตัวอย่าง รับแบบสอบถามกลับคืน ตรวจสอบความถูกต้องและความครบถ้วนสมบูรณ์แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลในขั้นตอนต่อไป

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ทำการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ ดังนี้

1. การวิเคราะห์ สังเคราะห์เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การสังเคราะห์แนวคิดเกี่ยวกับด้านสังคม ร่วมกับด้านการเรียนรู้ และระดับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถม เพื่อสร้างกรอบแนวคิดในการวิจัยจากตัวแปรต่าง ๆ

2. การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณที่ได้จากการเก็บแบบสอบถามความคิดเห็นของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยการลงรหัสข้อมูลที่เก็บได้ทั้งหมดเพื่อเตรียมสำหรับการวิเคราะห์ทางสถิติ หลังจากนั้นจึงใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติทั้งเชิงพรรณนา เพื่อวิเคราะห์น้ำหนักของด้านแต่ละด้านที่ศึกษาและใช้สถิติเชิงอนุมาน เพื่อวิเคราะห์ความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างด้านสังคม และด้านการเรียนรู้

ผลการวิจัย

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้จากกลุ่มตัวอย่างประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จำนวน 400 คน ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 241 คน หรือคิดเป็นร้อยละ 60.25 และเป็นเพศชาย จำนวน 159 คน คิดเป็นร้อยละ 39.75 เป็นผู้มีอายุระหว่าง 26-40 ปี จำนวน 162 คน คิดเป็นร้อยละ 40.5 รองลงมาผู้มีอายุระหว่าง 41-50 ปี จำนวน 115 คน คิดเป็นร้อยละ 28.75 ผู้มีอายุระหว่าง

51-60 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 14.25 ผู้มีอายุมากกว่า 60 ปี จำนวน 40 คน คิดเป็นร้อยละ 10.0 และผู้มีอายุไม่เกิน 25 ปี จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 6.5 ส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาระดับปริญญาตรี จำนวน 173 คน คิดเป็นร้อยละ 43.25 รองลงมาระดับต่ำกว่าปริญญาตรี จำนวน 156 คน คิดเป็นร้อยละ 39.0 และระดับสูงกว่าปริญญาตรี จำนวน 71 คน คิดเป็นร้อยละ 17.75 และส่วนใหญ่ทำอาชีพทั่วไป จำนวน 189 คน คิดเป็นร้อยละ 47.25 รองลงมาเป็นราชการ จำนวน 165 คน คิดเป็นร้อยละ 41.25 และยังไม่ทำงาน จำนวน 46 คน คิดเป็นร้อยละ 11.5 ตามลำดับ

2. สรุประดับค่าเฉลี่ยของด้านที่ศึกษา

2.1 ด้านสังคม

ตารางที่ 1 ภาพรวมของด้านสังคม

ด้านสังคม	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
การสนับสนุน	3.18	0.90	มาก
วัฒนธรรม	3.10	0.89	ปานกลาง
ครอบครัว	3.30	1.05	มาก
ภาพรวม	3.19	0.94	มาก

จากตารางที่ 1 น้ำหนักเฉลี่ยด้านสังคมทั้ง 3 ด้าน เท่ากับ 3.19 ค่า S.D. เท่ากับ 0.95 แปลผลได้ว่า อยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านครอบครัว และด้านการสนับสนุน เป็นด้านที่มีน้ำหนักเฉลี่ยสูงที่สุด 2 อันดับแรก โดยมีค่าระดับเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 และ 3.18 ทั้งหมดแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก มีค่า S.D. เท่ากับ 1.05 และ 0.90 ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกัน ด้านวัฒนธรรม มีน้ำหนักเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 3.10 ค่า S.D. เท่ากับ 0.89 ซึ่งแปลผลได้ว่า อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ด้านการเรียนรู้

ตารางที่ 2 ภาพรวมของด้านการเรียนรู้

ด้านการศึกษา	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
ความเข้าใจ	3.12	0.86	มาก
ความตั้งใจ	3.18	0.90	มาก
ทักษะ	3.13	0.91	มาก
ภาพรวม	3.14	0.89	มาก

จากตารางที่ 2 น้ำหนักเฉลี่ยด้านการศึกษาทั้ง 3 ด้าน เท่ากับ 3.14 ค่า S.D. เท่ากับ 0.89 แปลผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านความตั้งใจ และด้านทักษะ เป็นด้านที่มีน้ำหนักเฉลี่ยสูงที่สุด 2 อันดับแรก โดยมีค่าระดับเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 และ 3.13 ทั้งหมดแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก มีค่า S.D. เท่ากับ 0.90 และ 0.91 ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกัน ด้านความเข้าใจ มีน้ำหนักเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 3.12 ค่า S.D. เท่ากับ 0.86 ซึ่งแปลผลได้ว่า อยู่ในระดับมาก

2.3 ระดับการเรียนรู้การสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถม

ตารางที่ 3 ภาพรวมของระดับการเรียนรู้การสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถม

ระดับการเรียนรู้การสอนวิชา ประวัติศาสตร์ระดับประถม	$\bar{x}$	S.D.	แปลผล
การพัฒนา	3.27	1.02	มาก
ผู้สอน	3.29	0.96	มาก
ประสิทธิภาพ	3.14	0.87	มาก
การปรับตัว	3.20	0.90	มาก
การแสดงออก	3.12	0.89	มาก
ภาพรวม	3.20	0.93	มาก

จากตารางที่ 3 ระดับการเรียนรู้การสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประรมมีน้ำหนักเฉลี่ยทั้ง 5 ด้านเท่ากับ 3.20 ค่า S.D. เท่ากับ 0.93 ซึ่งแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านผู้สอน มีน้ำหนักเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 3.29 มีค่า S.D. เท่ากับ 0.96 ซึ่งแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการพัฒนา มีน้ำหนักเฉลี่ย เท่ากับ 3.24 มีค่า S.D. เท่ากับ 1.02 ซึ่งแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ด้านการปรับตัว มีน้ำหนักเฉลี่ย เท่ากับ 3.20 มีค่า S.D. เท่ากับ 0.90 ซึ่งแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก และด้านประสิทธิภาพ มีน้ำหนักเฉลี่ย 3.14 มีค่า S.D. เท่ากับ 0.87 ซึ่งแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนด้านการแสดงออกมีน้ำหนักเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เท่ากับ 3.12 มีค่า S.D. เท่ากับ 0.89 ซึ่งแปลผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก

2.4 สรุปผลการทดสอบสมมติฐานการวิจัย

ตารางที่ 4 สรุปเมทริกซ์ผลการทดสอบสมมติฐานด้านประชากรศาสตร์

ด้านประชากรศาสตร์	ระดับการเรียนรู้การสอนวิชา ประวัติศาสตร์ระดับประถม
1.1 เพศ	ไม่มีความแตกต่าง
1.2 อายุ	ไม่มีความแตกต่าง
1.3 ระดับการศึกษา	แตกต่าง
1.4 อาชีพ	ไม่มีความแตกต่าง

จากตารางที่ 4 สรุปได้ว่า มีเพียงด้านระดับการศึกษาเท่านั้น ที่มีระดับการเรียนรู้การสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

3. สรุปผลการวิจัยแยกตามวัตถุประสงค์

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยสามารถสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาความเป็นมาของสภาพปัญหาของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับประถมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากผลการศึกษา สามารถสรุปได้ดังนี้

1. น้ำหนักเฉลี่ยด้านสังคมทั้ง 3 ด้าน เท่ากับ 3.19 ค่า S.D. เท่ากับ 0.95 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านครอบครัว และด้านการสนับสนุน เป็นด้านที่มีน้ำหนักเฉลี่ยสูงที่สุด 2 อันดับแรก โดยมีค่าระดับเฉลี่ยเท่ากับ 3.30 และ 3.18 ทั้งหมดแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก มีค่า S.D. เท่ากับ 1.05 และ 0.90 ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกัน ด้านวัฒนธรรม มีน้ำหนักเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 3.10 ค่า S.D. เท่ากับ 0.89 ซึ่งแปรผลได้ว่า อยู่ในระดับปานกลาง

2. น้ำหนักเฉลี่ยด้านการเรียนรู้ ทั้ง 3 ด้าน เท่ากับ 3.14 ค่า S.D. เท่ากับ 0.89 แปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านความตั้งใจ และด้านทักษะ เป็นด้านที่มีน้ำหนักเฉลี่ยสูงที่สุด 2 อันดับแรก โดยมีค่าระดับเฉลี่ยเท่ากับ 3.18 และ 3.13 ทั้งหมดแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก มีค่า S.D. เท่ากับ 0.90 และ 0.91 ตามลำดับ ในขณะที่เดียวกัน ด้านความเข้าใจ มีน้ำหนักเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ 3.12 ค่า S.D. เท่ากับ 0.86 ซึ่งแปรผลได้ว่า อยู่ในระดับมาก

3. ระดับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถมมีน้ำหนักเฉลี่ยทั้ง 5 ด้าน เท่ากับ 3.20 ค่า S.D. เท่ากับ 0.93 ซึ่งแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ในขณะที่ด้านผู้สอน มีน้ำหนักเฉลี่ยสูงที่สุด เท่ากับ 3.29 มีค่า S.D. เท่ากับ 0.96 ซึ่งแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ ด้านการพัฒนา มีน้ำหนักเฉลี่ยเท่ากับ 3.24 มีค่า S.D. เท่ากับ 1.02 ซึ่งแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ด้านการปรับตัว มีน้ำหนักเฉลี่ยเท่ากับ 3.20 มีค่า S.D. เท่ากับ 0.90 ซึ่งแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก และด้านประสิทธิภาพ มีน้ำหนักเฉลี่ย 3.14 มีค่า S.D. เท่ากับ 0.87 ซึ่งแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ ส่วนด้านการแสดงออกมีน้ำหนักเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ เท่ากับ 3.12 มีค่า S.D. เท่ากับ 0.89 ซึ่งแปรผลได้ว่าอยู่ในระดับมาก

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับประถมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากผลการศึกษา พบว่า ด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้านใดที่มีระดับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถม แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05 อยู่ 1 ด้าน คือ ด้านระดับการศึกษา ส่วนด้านเพศ อายุ และอาชีพ ล้วนแล้วแต่มีระดับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถม ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ 0.05

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเสนอแนะแนวทางปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับประถมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. **ด้านสังคม** จากผลการศึกษาพบว่า ด้านสังคมที่ส่งผลต่อระดับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถม ประกอบด้วย

1.1 ด้านการสนับสนุน โดยมีค่า $t = 3.865$ หมายความว่า ด้านการสนับสนุนมีผลต่อระดับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถม และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 3.865 หน่วย

1.2 ด้านครอบครัว โดยมีค่า $t = 4.122$ หมายความว่า ด้านครอบครัวมีผลต่อระดับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถม และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 4.122 หน่วย

2. ด้านการเรียนรู้ จากผลการศึกษาพบว่า ด้านการเรียนรู้ที่ส่งผลต่อระดับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถม ประกอบด้วย

2.1 ด้านความเข้าใจ โดยมีค่า $t = 2.766$ หมายความว่า ด้านความเข้าใจมีผลต่อระดับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถม และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 2.766 หน่วย

2.2 ด้านความตั้งใจ โดยมีค่า $t = 3.103$ หมายความว่า ด้านความตั้งใจมีผลต่อระดับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถม และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 3.103 หน่วย

2.3 ด้านทักษะ โดยมีค่า $t = 2.939$ หมายความว่า ด้านทักษะที่เกิดขึ้นมีผลต่อระดับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถม และมีขนาดของอิทธิพลต่อกันเท่ากับ 2.939 หน่วย

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษา ผู้วิจัยสามารถอภิปรายและสรุปผลการวิจัยตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

วัตถุประสงค์ที่ 1 เพื่อศึกษาความเป็นมาของสภาพปัญหาของปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับประถมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. นำหนักเฉลี่ยด้านสังคมทั้ง 3 ด้าน โดยด้านครอบครัว และด้านการสนับสนุน เป็นด้านที่มีน้ำหนักเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก ในขณะเดียวกัน ด้านวัฒนธรรม มีน้ำหนักเฉลี่ยต่ำที่สุด ครอบครัวเป็นส่วนสำคัญที่สุดของการเจริญเติบโตด้านความคิดของเด็ก การดูแลเอาใจใส่ในด้านต่าง ๆ รวมไปถึงการสนับสนุนจากทุกภาคส่วนให้เกิดการศึกษาที่ดี และวัฒนธรรมในสังคมนั้นก็ก็เป็นสิ่งที่ทำให้วิถีชีวิตปรับเปลี่ยนได้ตลอด สอดคล้องกับงานวิจัยของ ไพบุลย์ สุทธิ (2565) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การวิเคราะห์ปัจจัยด้านภูมิหลังของครอบครัวและผู้อบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในภาพรวมทุกด้าน ใน 2 ปัจจัย คือ 1) ปัจจัยด้านภูมิหลังของครอบครัว ประกอบด้วยที่ตั้งของครอบครัว ความเพียงพอของรายได้ในครอบครัว รายได้ของครอบครัว และจำนวนสมาชิกในครอบครัว 2) ปัจจัยปัจจัยด้านผู้อบรมเลี้ยงดูประกอบด้วย สถานภาพการสมรสของบิดามารดา บุคคลที่อบรมเลี้ยงดูเด็ก อายุของบุคคลที่อบรมเลี้ยงดูเด็ก ระดับการศึกษาของบุคคลที่อบรมเลี้ยงดู อาชีพของบุคคลที่อบรมเลี้ยงดูเด็กและเวลาในการอบรมเลี้ยงดูเด็กผลการศึกษาจำแนกตามตัวแปรด้านต่าง ๆ

2. นำหนักเฉลี่ยด้านการเรียนรู้ ทั้ง 3 ด้าน โดยด้านความตั้งใจ และด้านทักษะ เป็นด้านที่มีน้ำหนักเฉลี่ยสูงสุด 2 อันดับแรก ในขณะเดียวกัน ด้านความเข้าใจ มีน้ำหนักเฉลี่ยต่ำที่สุด การจะเรียนรู้สิ่งใดสิ่งหนึ่งสิ่งสำคัญที่สุดคือความตั้งใจในการทำสิ่งนั้นเพื่อประสิทธิภาพที่จะเพิ่มขึ้นในการเรียนรู้ยังมีทักษะที่ดีการเรียนรู้อาจจะเป็นไปโดยง่าย และพยายามทำความเข้าใจจากบันทึกหรือผู้สอน สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนัตถ์กานต์ ศรีเฉลียว และคณะ (2560) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม พบว่า ทักษะชีวิตของนักเรียนในด้านองค์ประกอบที่ 2 การคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจและแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์อยู่ในเกณฑ์ไม่น่าพอใจ ทำให้

นักเรียนมีปัญหา และสับสนในการคิดและตัดสินใจที่จะเลือกแสดงพฤติกรรมที่เผชิญในชีวิตประจำวันให้เป็นไปอย่างสร้างสรรค์ เห็นควรส่งเสริมให้นักเรียนได้รับการพัฒนาโดยการปฏิบัติกิจกรรมตามรูปแบบการพัฒนาทักษะชีวิตที่เน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ตามลำดับขั้นตอนและกระบวนการในรูปแบบซึ่งมีความสอดคล้องกับ ข้อมูลด้านความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนจากการตอบแบบสอบถามของผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด ที่เห็นว่าความต้องการจำเป็นที่ต้องพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนอย่างเร่งด่วน คือ องค์ประกอบที่ 2 ด้านการคิดวิเคราะห์ ตัดสินใจ และแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ เรียงลำดับตัวชี้วัด ได้ดังนี้ 1.1) รู้จักวิพากษ์วิจารณ์บนพื้นฐานของข้อมูลสารสนเทศที่ถูกต้อง 1.2) มีจินตนาการและมีความสามารถในการคิดเชื่อมโยง และ 1.3) รู้จักวิธีการและขั้นตอนการตัดสินใจ และแก้ไขปัญหาที่ถูกต้อง รูปแบบการพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนที่พัฒนาขึ้น ประกอบด้วย องค์ประกอบต่าง ๆ ได้แก่ 1) ชื่อรูปแบบ 2) ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบ 3) แนวคิดทฤษฎีพื้นฐานของรูปแบบ 4) หลักการของรูปแบบ 5) วัตถุประสงค์ของรูปแบบ 6) เนื้อหาของรูปแบบ 7) กระบวนการของรูปแบบ 8) สื่อและวัสดุ อุปกรณ์ 9) การวัดและประเมินผล

3. ระดับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถมมีน้ำหนักเฉลี่ยทั้ง 5 ด้าน โดยด้านผู้สอน มีน้ำหนักเฉลี่ยสูงที่สุด รองลงมาคือ ด้านการพัฒนา ด้านการปรับตัว และด้านประสิทธิภาพ ส่วนด้านการแสดงออกมีน้ำหนักเฉลี่ยต่ำที่สุด ผู้สอนเป็นสิ่งที่จะช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจได้ง่ายหากมีการสอนที่ดีและถูกต้องควบคู่ไปกับการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ เกิดการปรับตัวให้มีความเคยชินหลังจากการเรียนการสอน และวัดประสิทธิภาพของผู้เรียนว่าอยู่ในระดับใด ผลการแสดงผลของเด็กในการทำความเข้าใจในวิชาประวัติศาสตร์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ศุภณัฐ พานา (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ พบว่า การจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ในรูปแบบการเสริมสร้างความทรงจำส่วนรวม การฝึกระเบียบวิธี และการใช้แนวคิดหลังสมัยใหม่ เพื่อเป็นพื้นฐานสำคัญในการส่งเสริมให้เป็นพลเมืองที่รู้รักเหง้า เห็นถึงความสำคัญของมรดกชาติ มีทักษะการคิดอย่างเป็นระบบ สามารถตั้งคำถามและตรวจสอบที่มาของข้อมูล ตลอดจนเรียนรู้และยอมรับข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์หรือความคิดเห็นที่หลากหลายซึ่งจะนำไปสู่ความเข้าใจที่ดีต่อกัน เพราะทักษะการคิดทางประวัติศาสตร์และการรับรู้ความรู้สึทางประวัติศาสตร์จะเป็นสิ่งที่ทำให้นักเรียนประเมินข้อเท็จจริงทางประวัติศาสตร์ในมิติต่าง ๆ เช่น สภาพแวดล้อม ความคิด ความเชื่อ ความรู้สึกของผู้คนในเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์สภาพการณ์ทางสังคมที่มีผลต่องานเขียนทางประวัติศาสตร์ ตลอดจนแนวคิดของนักประวัติศาสตร์ที่มีต่อเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์ บนพื้นฐานของหลักฐานทางประวัติศาสตร์ และลดการใช้อคติในการตีความเหตุการณ์ทางประวัติศาสตร์แต่เป็นการพยายามทำความเข้าใจอดีตด้วยสายตาหรือมุมมองของคนในอดีต

วัตถุประสงค์ที่ 2 เพื่อศึกษาส่งเสริมและสนับสนุนปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับประถมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

จากผลการศึกษา พบว่า ด้านประชากรศาสตร์ของประชากรในภาคตะวันออกเฉียงเหนือด้านใดที่มีระดับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถม แตกต่างกัน คือ ด้านระดับการศึกษา ส่วนด้านเพศ อายุ และอาชีพ ล้วนแล้วแต่มีระดับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถม ไม่แตกต่างกัน

สอดคล้องกับงานวิจัยของ ณ์ทร์ชดา ทะรินทร์ (2563) ที่ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่อหน่วยการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์รัตนโกสินทร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับผังความคิด พบว่า การศึกษาเป็นส่วนสำคัญยิ่งในการพัฒนาประเทศให้เจริญก้าวหน้า ทั้งนี้เพราะการศึกษาจะช่วยพัฒนาให้คนมีคุณภาพ เป็นพลเมืองดี มีความรู้ความสามารถ ในการดำเนินชีวิต และแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ในสังคมได้ ในการเรียนการสอนมีวิธีการจัดการเรียนรู้มีหลายรูปแบบ เช่น วิธีการสืบเสาะหาความรู้ วิธีการทางประวัติศาสตร์ วิธีการวิจัย วิธีการกลุ่ม วิธีการใช้ผังความคิด และการสอนแบบโครงงาน เป็นต้น เพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

วัตถุประสงค์ที่ 3 เพื่อเสนอแนะแนวทางปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับประถมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

1. ด้านสังคม ที่ส่งผลกระทบต่อระดับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถม ประกอบด้วย ด้านการสนับสนุน และด้านครอบครัว
2. ด้านการเรียนรู้ ที่ส่งผลกระทบต่อระดับการเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ระดับประถม ประกอบด้วย ด้านความเข้าใจ ด้านความตั้งใจ และด้านทักษะ

การเรียนการสอนวิชาประวัติศาสตร์ไทยระดับประถมด้านที่ส่งผลคือ ด้านสังคม และด้านการเรียนรู้ ในความรู้สึกรักนึกคิดของเด็กในระดับชั้นประถมสังคมควรมีการสนับสนุนในการศึกษาของเด็กที่จะเติบโตมาเป็นบุคลากรในอนาคตโดยเฉพาะการเริ่มจากครอบครัวควรมีการเลี้ยงดูที่ถูกต้องปลูกฝังความคิดที่ดีให้กับเด็กที่จะสามารถนำไปแตกประเด็นความคิดของตนได้ การชื่นชม การสั่งสอนในสิ่งที่ควรปฏิบัติหรือไม่ควรปฏิบัติเพื่อให้เด็กเติบโตได้มีประสิทธิภาพ การจะเรียนรู้อะไรต่าง ๆ ได้ต้องเกิดการทำความเข้าใจในสิ่งนั้นควรทบทวนซ้ำ และต้องมีความตั้งใจในการทำสิ่งนั้นด้วยรวมไปถึงการมีทักษะที่ดีจะทำให้การเรียนรู้เกิดความง่ายขึ้นมากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ทุกภาคส่วนควรสนับสนุนและส่งเสริมด้านปัจจัยต่างๆกับการพัฒนาการเรียนการสอนประวัติศาสตร์ที่มีภาครัฐและภาคเอกชนคอยสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาของเด็กหลายระดับชั้นในทุกเขตทั่วทุกพื้นที่ จัดตั้งหลักสูตรแกนกลางจากผู้เชี่ยวชาญหลายท่านที่จะนำไปใช้ในการเรียนการสอน เพื่อการพัฒนาเด็กที่จะเติบโตเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพในอนาคต

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติ

- 1) จัดอบรมพัฒนาบุคลากรที่เป็นครูให้มีประสิทธิภาพเข้าใจในวิชาประวัติศาสตร์อย่างแท้จริง เพื่อที่จะสามารถนำไปสอนได้อย่างถูกต้อง
- 2) ทำการประเมินความรู้ความสามารถของเด็กอยู่ในระดับใดและสร้างมาตรฐานของการเรียนการสอนให้เด็กสามารถเข้าใจได้โดยง่าย

3) จัดงบประมาณส่วนกลางที่นำไปใช้กับการพัฒนาระบบการศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ในทุกด้าน เพื่อการเข้าถึงของทุกพื้นที่

4) ส่งเสริมและสนับสนุนทุกกิจกรรมที่เกี่ยวกับการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ไทยไม่ว่าจะเป็น กิจกรรมทัศนศึกษาของนักเรียนที่จะเดินทางไปดูสถานที่ประวัติศาสตร์ของชาติไทย เช่น ไปทัศนศึกษา จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดสุโขทัย จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดอื่น ๆ ที่มีประวัติศาสตร์ของชาติไทย เป็นต้น

ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาในครั้งต่อไป

สำหรับการศึกษาในครั้งถัดไป ผู้ที่สนใจศึกษาควรประยุกต์ใช้เนื้อหาต่าง ๆ ในการเก็บข้อมูลที่ลงลึกถึงรายละเอียดทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพที่เพิ่มมากขึ้น จากการทำแบบสอบถาม และลงพื้นที่ สัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ที่เกี่ยวข้องของประวัติศาสตร์ชาติไทยตลอดจนเกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนวิชา ประวัติศาสตร์ และศึกษาระดับมัธยมเพิ่มเติม เพื่อข้อมูลที่มีแนวทางหลากหลายมากขึ้นที่จะนำไปพัฒนาต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา.(2560). *การวิเคราะห์สถิติขั้นสูงด้วย SPSS for Window* (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพฯ: สามลดา.
- ชัยรัตน์ ต้นสกุล และคณะ. (2563). การพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาประวัติศาสตร์ เรื่อง พัฒนาการของอาณาจักรอยุธยา โดยใช้รูปแบบการจัดการเรียนรู้แบบวัฏจักรการเรียนรู้ (4 MAT) สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2. *วารสารวิจัยธรรมศึกษา*, 3(1), 27-35.
- ณัฏฐตา ทะรินทร์. (2563). การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ต่อหน่วยการเรียนรู้วิชาประวัติศาสตร์ รัตนโกสินทร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยวิธีการทางประวัติศาสตร์ร่วมกับผังความคิด. *Journal of Modern Learning Development*, 5(2), 26-39.
- จันต์ถักานต์ ศรีเฉลียว และคณะ. (2560). การพัฒนาทักษะชีวิตของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4-6 โดยใช้การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม. *วารสารบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏวไลยอลงกรณ์ ในพระบรมราชูปถัมภ์*, 11(2), 61-74.
- ธัญญาพัฒน์ ยุกตานนท์. (2562). พุทธจริยศาสตร์: ทางเลือกของการป้องกันการทุจริตคอร์รัปชัน. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.*, 6(ฉบับพิเศษ), 624-634.
- ธัญญาพัฒน์ ยุกตานนท์. (2565). *กระบวนการไกล่เกลี่ยข้อพิพาทโดยพุทธสันติวิธี ของศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง* (ดุชนิพนธ์พุทธศาสตร์ดุชนิพนธ์บัณฑิต).มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ธัญญาพัฒน์ ยุกตานนท์. (2565). การศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนแบบออนไลน์ภายใต้สถานการณ์การแพร่ของเชื้อไวรัส COVID-19. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร.*, 10(2), 509-522.

- ปิยะราช วรสวัสดิ์. (2562). การพัฒนากิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ปัญหาเป็นฐาน เรื่อง วิเคราะห์ประเด็นสำคัญ ในประวัติศาสตร์ไทย ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 (วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต). มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- ไพบูลย์ สุทธิ. (2565). การวิเคราะห์ปัจจัยด้านภูมิหลังของครอบครัวและผู้อบรมเลี้ยงดูที่ส่งผลต่อการพัฒนาทักษะชีวิตของเด็กปฐมวัยในพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษ. *วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์*, 7(2), 453-467.
- ศุภณัฐ พานา. (2563). แนวทางในการจัดการเรียนการสอนประวัติศาสตร์. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ*, 23(2), 390-399.
- DOH กรมอนามัย. (2565). ประชากรทะเบียนราษฎร จำแนกรายเพศ ปีงบประมาณ 2565. สืบค้นเมื่อ 24 กรกฎาคม 2565, จาก <http://dashboard.anamai.moph.go.th/population/pop-all/?year=2022>
- Yamane, T. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis*. 3rdEd. New York: Harper and Row Publications.

